

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**за матеріалами V Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

***«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й
ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ
ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»***

30-31 березня 2021 р.

м. Дніпро

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти
Національна металургійна академія України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Полтавський державний аграрний університет

Збірник наукових праць за матеріалами
V Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»

30-31 березня 2021 р.

м. Дніпро

УДК 657:35.073.526:65.01:336.2:005

Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2021 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2021. – 515 с.

У збірнику містяться матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти» (30-31 березня 2021 р.).

Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей.

Організаційний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., проф., декан факультету економіки і менеджменту
НМетАУ – Голова організаційного комітету

Плаксієнко В.Я., д.е.н., проф., завідувач кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю ПДАУ

Пашкевич М.С., д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту НТУ «ДП»

Король Г.О., к.е.н., проф., професор кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Зелікман В.Д., к.т.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Акімова Т.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Распопова Ю.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Сокольська Р.Б., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст і орфографію матеріалів, додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імен та назв несуть відповідальність автори матеріалів.

Редакція не завжди поділяє думку автора матеріалу.

При використанні матеріалів Конференції посилання на авторів і видання є обов'язковим.

*К.е.н., доцент Гайдаєнко О.М.
доцент кафедри економічного аналізу,
Магдич Ю.О.
студентка кафедри економічного аналізу,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса
E-mail: samsvip1@ukr.net*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ПОЛТАВСЬКИЙ ТУРБОМЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»

Аналіз фінансової стійкості, а в більш широкому сенсі фінансово-економічної стійкості, є вкрай важливою і актуальною проблемою, як для окремого підприємства, так і для країни в цілому.

У ринкових умовах заставою виживання та основою стабільного стану підприємства служить його фінансова стійкість. Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, то воно має ряд переваг перед іншими підприємствами того ж профілю для отримання кредитів, залучення інвестицій, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Чим вище стійкість підприємства, тим більше воно незалежно від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим менше ризик опинитися на краю банкрутства.

Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у мінливому внутрішньому і зовнішньому середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику [1, с. 248].

Однією з головних задач аналізу фінансового стану підприємства є вивчення показників, що висвітлюють його фінансову стійкість. Вона характеризується стабільним перевищенням доходів над витратами, вільним маневруванням грошових коштів і ефективним їх використанням в процесі

поточної(операційної діяльності) [2].

Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють його платоспроможність в часі, з дотриманням умови фінансової рівноваги між власними та позичковими коштами. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені у виробничо-комерційний процес, повинні окупатися за рахунок грошових надходжень, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх джерел формування активів.

Фінансову стійкість підприємства можна розглядати за допомогою абсолютних та відносних показників.

Абсолютними показниками фінансової стійкості є показники, які відображають, якою мірою запаси товариства профінансовані за рахунок його власних та позикових джерел [1, с. 264].

Відносні показники фінансової стійкості характеризують ступінь залежності підприємства від зовнішніх кредиторів. Власники підприємства зацікавлені в оптимізації власного капіталу і в мінімізації залучених коштів в загальному об'ємі фінансових ресурсів. Кредитори оцінюють фінансову стійкість позичальника за величиною власного капіталу та вірогідністю попередження банкрутства. Фінансова стійкість підприємства характеризується станом власних і залучених засобів і оцінюється за допомогою системи фінансових коефіцієнтів. Інформаційною базою для розрахунку є статі активу і пасиву бухгалтерського балансу [2].

До відносних показників належать [3, с.11]:

Плече фінансового важеля. Показник характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Нормативне значення цього показника <1.

$$Кф. В. = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}} \quad (1)$$

Коефіцієнт фінансової стійкості (незалежності). Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує співвідношення власних і позикових коштів. Його ще

називають коефіцієнтом фінансування або співвідношення власних і позикових коштів. Значення має бути більшим за 1.

$$\text{Кф.с.} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позиковий капітал}} = \frac{1}{\text{Кф.в.}} \quad (2)$$

Коефіцієнт фінансової автономії. Коефіцієнт показує частку власного капіталу у загальному підсумку балансу, тобто характеризує фінансову незалежність від зовнішніх джерел. Чим більше значення коефіцієнта, тим менша залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Нормативне значення $\text{Кавт} > 0,5$.

$$\text{Кавт.} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальний обсяг джерел фінансування}} \quad (3)$$

Коефіцієнт маневрування власного капіталу. Коефіцієнт показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності. Позитивним є збільшення значення цього показника. Нормативне значення $\text{Км.вк.} > 0,5$.

$$\text{Км. вк.} = \frac{\text{Власні обігові кошти}}{\text{Власний капітал}} \quad (4)$$

Коефіцієнт покриття боргів. Коефіцієнт показує рівень спроможності підприємства покривати свої борги. Нормативне значення $\text{Кп.б.} > 1$.

$$\text{Кп. б.} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Усі зобов'язання}} \quad (5)$$

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами. Коефіцієнт характеризує можливість перетворення активів у ліквідні засоби. Нормативне значення $> 0,2$.

$$\text{К}_{з.ОА.ВОК} = \frac{\text{Власні обігові кошти}}{\text{Оборотні активи}} \quad (6)$$

Розрахуємо наведені показники у таблиці 1 на прикладі ПАТ «Полтавський турбомеханічний завод» [4].

Аналіз фінансової стійкості підприємства
ПАТ «Полтавський турбомеханічний завод»

Критерії та показники	На початок звітного року	На кінець звітного року	Відхилення (+,-)
Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів (плече фінансового важелю)	0,473	0,684	0,211
Коефіцієнт фінансової незалежності	2,116	1,463	-0,653
Коефіцієнт автономії	0,679	0,594	-0,085
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,397	0,441	0,044
Коефіцієнт покриття боргів	1,826	1,634	-0,191
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	0,460	0,395	-0,065

Аналізоване підприємство на початок року на 1 грн. власного капіталу залучило 47 коп. позикових коштів, а на кінець – вже 68 коп., що відповідає рекомендованому значенню (<1) та свідчить про задовільну фінансову стійкість підприємства, проте має негативну тенденцію. Фінансова незалежність підприємства відповідає рекомендованому значенню (>1), яке, однак, зменшилося майже у 1,5 рази (2,116 та 1,463). Частка власного капіталу у загальній сумі фінансових ресурсів підприємства зменшилась з 67,9% до 59,4%, проте все ще відповідає рекомендованому значенню ($>50\%$).

Крім того, якщо на початок року підприємство могло покрити свої борги з коефіцієнтом 1,826, то наприкінці року – лише 1,634, що є негативним моментом, однак, все одно відповідає рекомендованому значенню (>1). Така ж ситуація спостерігається з рівнем покриття оборотних активів, коефіцієнт відповідає рекомендованому значенню ($\geq 0,2$), однак, якщо на початок року він складав 0,46, то на кінець – лише 0,395.

На підприємстві не існує можливості вільно маневрувати власним капіталом, тому що на кінець року частина власних обігових коштів у загальній вартості власного капіталу складала 44,1%, що менше рекомендованого значення ($>50\%$), проте спостерігається позитивна тенденція.

Загалом, фінансова стійкість підприємства поки що задовільна, однак спостерігається тенденція до її зменшення.

Таким чином, фінансова стійкість є відображенням стабільного перевищення доходів над видатками, забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання сприяє безперебійному процесу виробництва та реалізації продукції. В свою чергу, позитивні значення показників фінансової стійкості є основою для сталого функціонування підприємства і поступового зростання його економічного потенціалу. Управління фінансовою стійкістю є одним із основних елементів фінансового менеджменту на підприємстві, необхідною передумовою стабільного розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Економічний аналіз: Навч. Посібник / За ред. Волкової Н.А. Одеса: ОНЕУ, 2015, 306 с.
2. Квасницька Р.С. Фінанси підприємств: Навч. Посібник. URL: https://lubbook.org/book_281.html (дата звернення 23.02.2021).
3. Хома Б., Турко В.В., Чубка О.М. Фінансовий аналіз. URL: <https://studfile.net/preview/5198820/> (дата звернення 22.02.2021).
4. Річна фінансова звітність акціонерних товариств URL: <https://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/117647/165/templ> (дата звернення 12.01.2021).